

Annettu julkipanon jälkeen
25.2.2013

ASIA Elinlammen keskivedenkorkeuden pysyvä nostaminen, Ilomantsi

HAKIJA Tornator Oy

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Tornator Oy on 22.2.2012 aluehallintovirastoon saapuneessa ja 28.6.2012 täydennetyssä hakemuksessaan pyytänyt lupaa Elinlammen keskivedenkorkeuden nostamiseen Ilomantsin kunnan Korentovaaran kylässä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 1 momentin 5) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Sijainti ja vesistötiedot

Elinlampi sijaitsee Ilomantsin kunnan itäosassa Hattuvaaran menevän tien itäpuolella noin 22 km Ilomantsin keskustasta koilliseen.

Elinlammen pinta-ala reuna-alueineen on noin 19,5 ha, josta varsinaista vesialuetta on noin 18 ha. Elinlampi laskee Yläjokea pitkin Myllylampeen, josta alkava Suojoki laskee Ilajanjärven lounaisosaan.

Lammen kokonaisvaluma-alue on noin 119 ha. Valuma-alue on pääosin ojitettua suota ja metsämaata. Peruskartalla lammen keskivedenkorkeudeksi on merkitty $N_{60} +174,1$ m ja syvyudeksi 0,8 metriä.

Hankkeen tausta ja tarkoitus

Elinlampi on laskettu soiden ojituksen yhteydessä 1950- ja 1960-luvuilla. Nykyään lampi on soistunut ja umpeenkasvanut. Lampea on yritetty kunnostaa 1990-luvulla ruoppaamalla ja samassa yhteydessä vedenpintaa on todennäköisesti nostettu lasku-uomaa patoamalla.

Lammen nykyiset avovesilampareet ovat syntyneet ruoppauksen seurauksena. Lammi on ollut ennen umpeen kasvamista merkittävä vesilintujen lisääntymisalue. Lammen avovesilampareissa pesii nykyisin vain tavi. Lammen virkistyskäyttö kohdistuu lähinnä kevätaikaiseen muuttolintujen tarkkailuun ja jonkin verran metsästykseseen. Elinlammessa ei tiettävästi ole kalastoa.

Elinlammen kunnostus on valittu valtakunnalliseen Suomen riistakeskuksen Kotiseutukosteikko Life -hankkeeseen, jonka tarkoituksena on lisätä vesilintujen, kahlaajien ja muiden kosteikkolajien elinympäristöä sekä lisätä alueen virkistyskäyttöä. Lammen vedenkorkeuden nostaminen hidastaa myös valumavesien virtausta keräten valuma-alueelta tulevaa kiintoainetta ja ravinteita.

Hakemukseen on liitetty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueen 2.2.2012 päivätty lausunto. ELY-keskus on katsonut, että Elinlammen kosteikon toimenpidesuunnitelmassa on kysymys myös lammen keskivedenkorkeuden pysyvistä nostamisesta 20 cm:llä. Koska lammen nykyisessä vedenkorkeudessa on kysymys kauan vallinneesta ja vakiintuneesta tilanteesta, ELY-keskus on kehottanut hakemaan vedenkorkeuden nostamiselle vesilain mukaisen luvan.

Elinlammen pohjapadon rakentaminen ja keskivedenkorkeuden nosto on toteutettu syksyllä 2011. Nyt on kyseessä luvan hakeminen tehtyjen toimenpiteiden pysyttämiseen.

Kaavoitus ja suojeluvaraukset

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa Elinlammen alueella ei ole varauksia. Alueella ei ole yleis- eikä asemakaavaa. Hankealueella ei ole suojelualueita tai -kohteita.

Padon rakentamissuunnitelma

Elinlammen lasku-uomaan rakennetaan pohjapato uomassa olevan kivipadon kohdalle siten, että kivipato jää osaksi uuden padon rakennetta. Patoon rakennetaan sorasta tiivisteosa, joka verhotaan suodatinkankaalla ja kivillä. Padon harjan korkeustaso on $N_{60} +174,30$ m. Padon lammen puoleinen luiska rakennetaan kaltevuuteen 1:1,5 ja lasku-uoman puoleinen luiska kaltevuuteen 1:5.

Hakijan 26.6.2012 tekemän vaatituksen mukaan Elinlammen pinnan korkeus oli tasolla $N_{60} +174,40$ m. Vedenpinta oli ajankohdan keskivedenkorkeuteen nähden poikkeuksellisen korkealla. Syksyllä 2011 rakennetun pohjapadon padotuskorkeus on $N_{60} +174,30$ m.

Padon pohjan tasolle sijoitetaan kaksi halkaisijaltaan 160 mm:n tyhjennys/läpivirtausputkea, joiden avulla lammen vedenpintaa voidaan laskea tai tarvittaessa tyhjentää lammi. Tyhjennysputkien lammen puoleiset päät nostetaan ylös vedestä ja kiinnitetään ojan pohjaan painettuun tolppaan. Mikäli veden noston seurauksena sammalta nousee pintaan hävittäen avovesialueen, voidaan tyhjennysputken avulla lammen vedenpintaa tarvittaessa laskea, jolloin jääpeite painaa kasvustoa alas. Kuvimpana aikana läpivirtausputkien avulla turvataan veden jatkuva virtaus uomassa.

Hankkeen vaikutukset

Pohjapadon rakentamisen seurauksena Elinlammen vedenkorkeus nousee 20 cm, minkä jälkeen vesialueen raja noudattaa vanhaa lammenrantaa ja vesialue jää yhteisen vesialueen (146-411-876-1) kiinteistörajan sisäpuolelle.

Hanke lisää vesilintujen ja kahlaajien sekä muun kosteikkoeläinlajiston elinympäristöä. Myös lammen virkistyskäyttö- metsästysmahdollisuudet lisääntyvät. Hankkeella voidaan vähentää alapuolisen vesistön kiintoaine- ja ravinnekuormitusta.

Hakijan arvion mukaan vedenkorkeuden nostaminen ei vaikuta ympäristön ojituksen toimivuuteen eikä aiheuta haittaa metsänkasvatukselle. Hankkeesta aiheutuvat haitalliset vesistövaikutukset ovat työnaikaisia.

Omistusolot

Elinlampi rajautuu kokonaisuudessaan hakijan omistamaan kiinteistöön Rahesalo (146-411-10-5). Elinlampi ja sen lasku-uoma kuuluvat yhteiseen vesialueeseen (146-411-876-1), jonka kokonaispinta-ala on 87,59 ha ja josta Rahesalon tilan osuus on 0,806020/1,000000 (80,6 %). Lammen lasku-uomaan rakennettava pohjapato sijoittuu uoman molemmilla rannoilla hakijan omistaman Rahesalon tilan alueelle.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on antanut hakemuksen tiedoksi vesilain 11 luvun 6, 7, 10 ja 11 §:n mukaisesti. Hakemus on kuulutettu aluehallintovirastossa ja Ilomantsin kunnassa. Kuulutus on lähetetty erityistiedoksiantona asianosaisille. Lausunnot on pyydetty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Ilomantsin kunnalta ja Ilomantsin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa aluehallintovirastoon viimeistään 7.12.2012.

Lausunnot

1) *Pohjois-Karjalan ELY-keskus* on lausunut, että hakemuksen, toimenpidesuunnitelman ja maastotarkastuksen perusteella Elinlammen vedenpinnan nostolla voidaan arvioida olevan myönteistä merkitystä alueen luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja vesiensuojelun kannalta. Hanke on yleisen edun kannalta hyödyllinen. Estettä luvan myöntämiselle ei ole.

2) *Ilomantsin kunta* on lausunut, ettei sillä ei ole huomautettavaa hakemuksen johdosta.

Lisäselvitys

Hakija on 11.2.2013 toimittanut aluehallintovirastoon pohjapadon leikkauspiirustuksen (MK 1:20), jossa vedenkorkeudet on merkitty N_{60} -korkeustasossa.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Tornator Oy:lle luvan Elinlammen keskivedenkorkeuden pysyvään nostamiseen rakentamalla pohjapato Elinlammen lasku-uomaan Ilomantsin kunnan Korentovaaran kylässä. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Aluehallintovirasto myöntää hakijalle pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista varten lasku-uomassa tarvittavaan yhteiseen vesialueeseen (146-411-876-1). Pysyvistä käyttöoikeudesta ei määrätä korvausta, koska hakijan osuus yhteisestä vesialueesta on suurempi kuin toimenpiteen kohteeksi joutuva vesialue.

Hankkeesta hyötyä saavat muut yhteisen vesialueen (146-411-876-1) osakkaat eivät ole velvollisia osallistumaan hankkeen toteuttamisen kustannuksiin.

Hakemus hylätään pohjapatoon sijoitettavaksi haettujen tyhjennysputkien osalta.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetyksiä. Ennakoimattomien edunmenetyksien varalta on tuonnempana menettelyä koskeva ohjaus.

Lupamääräykset

1. Pohjapadon sijainti ilmenee hakemukseen liitetystä sijaintikartasta (MK 1:4 000). Pato rakennetaan aluehallintovirastoon 11.2.2013 toimitetun leikkauspiirustuksen (MK 1:20) osoittamalla ja hakemussuunnitelmasta muutoin ilmenevällä tavalla leikkauspiirustukseen merkityjä tyhjennysputkia lukuun ottamatta.
2. Patoon sijoitetut tyhjennysputket on joko poistettava tai ne on tukittava niin, että niiden kautta ei voida juoksuttaa vettä.
3. Padon rakenteet on tehtävä sellaisiksi, ettei niissä tapahdu tulvien vaikutuksesta tai muusta syystä syöpymistä, liettymistä ja valumista vesistöön.
4. Töiden päätyttyä rakennusalueet on siistittävä maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
5. Luvan saajan on pidettävä pato lupapäätöksen edellyttämässä kunnossa.
6. Rakennustyö on tehtävä valmiiksi vuoden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.
7. Töiden valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Ilomantsin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta

Mikäli tässä päätöksessä tarkoitettua toimenpiteestä aiheutuu sellainen edunmenetys, jota lupapäätöstä annettaessa ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten nojalla vastuussa, eikä asiasta päästä sopimukseen, voidaan korvausta

vaatia aluehallintovirastoon toimitettavalla hakemuksella vesilain 13 luvun 8 §:ssä säädettyssä ajassa.

Perustelut

Elinlammen keskivedenkorkeuden nostaminen on tarpeen lammen vesialueena säilymisen turvaamiseksi. Hanke parantaa vesilintujen ja kahlaajien sekä muiden kosteikkolajien elinympäristöjä. Hanke lisää alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Koska Elinlammen vedenpinnan nosto tapahtuu nykyisellä vesialueella, ei veden alle jää maa-alueita, jonka osalta luvan saajalle olisi tarve myöntää käyttöoikeus.

Luvan saajalle voidaan myöntää pysyvä käyttöoikeus padon rakentamista varten tarvittavaan yhteiseen vesialueeseen (146-411-876-1), koska hakijan omistaman Rahesalon (146-411-10-5) tilan osuutta vastaava osa yhteisestä vesialueesta on toimenpiteen kohteeksi joutuvaa vesialuetta huomattavasti suurempi. Padon rakentamista varten tarvittavat maa-alueet kuuluvat hakijan omistamaan Rahesalon tilaan

Perusteita myöntää hakijalle lupa lammen tyhjentämisen ja vedenkorkeuden säädön mahdollistavien tyhjennysputkien sijoittamiseen pohjapatoon ei ole. Hankkeessa ei ole kysymys muusta kuin keskivedenkorkeuden pysyvästä nostamisesta. Mikäli jatkossa on tarve säädellä Elinlammen korkeutta esimerkiksi kasvillisuuden poistamiseksi tai muusta kunnostussyystä, on siihen saatava erikseen tarvittava vesilain mukainen lupa. Tyhjennysputkien poiston sijasta ne voidaan tukkia 2. lupamääräyksen mukaisesti.

Hanke ei vaaranna vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisesti laaditun vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuta kaavan laatimista.

Elinlammen keskivedenkorkeuden nostamisesta noin 20 cm:llä yleiselle edulle saatava hyöty ilmenee alueen luonnon monimuotoisuuden lisääntymisenä, linnuston elinympäristöjen monipuolistumisena sekä alueen virkistys- ja metsästysmahdollisuuksien lisääntymisenä. Keskivedenkorkeuden nosto tasaa virtaamia ja pidättää ravinnepuutteen kiintoainekuormitusta. Hankkeesta yleisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin.

Luvan myöntämisen edellytykset ovat vesilain mukaan olemassa.

Sovelletut säännökset

Vesilain 2 luvun 7 §, 12 §, 13 § ja 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 6 §, 7 §, 8 §, 18 § sekä 6 luvun 1 § ja 8 §

KÄSITTELYMAKSU

Päätöksestä peritään käsittelymaksu 2 970 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon vesilain 6 luvun mukaisen keskiveden pysyvää nostamista koskevan hakemuksen, jossa vesialueen suuruus on 0,1–1 km², käsittelystä perittävän maksun suuruus on 4 570 euroa. Maksu peritään 35 prosenttia taulukon mukaista maksua alempana, koska asian käsittelyn vaatima työmäärä on ollut taulukossa mainittua työmäärää pienempi.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Ilomantsin kunnanhallitus
 Ilomantsin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualue (sähköisesti)
 Pohjois-Karjalan ELY-keskus kalatalousviranomaisena (sähköisesti)
 Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksestä julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen ilmoitustaululla Mikkelissä ja päätöksestä kuulutetaan Ilomantsin kunnan virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite Valitusosoitus

Antti Ylitalo

Aune Mielonen

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Antti Ylitalo. Asian on esitellyt ympäristölakimies Aune Mielonen.

- Valitusviranomainen** Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **27.3.2013**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot**
käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihe) 029 501 6800
fax:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.